

Förvaltningsrätten i Linköping

Endast via e-post:
forvaltningsratten@linkoping.se

Yttrande i mål nr 211-21 angående laglighetsprövning av kommunfullmäktiges beslut om utbetalning av kommunalt partistöd för 2021

Bakgrund

Kommunfullmäktiges beslut den 8 december 2020, KF § 313, om utbetalning av kommunalt partistöd för 2021 laglighetsprövas hos Förvaltningsrätten i Linköping. Klaganden yrkar att rätten ska upphäva beslutet i den del som gäller partistöd avseende två mandat till Liberalerna. Klaganden yrkar även att beslutet ska inhiberas i den del det gäller utbetalning avseende de två mandat för Liberalerna, det vill säga att beslutet i den delen tills vidare inte ska verkställas.

Yrkanden

Kommunen yrkar att överklagandet och klagandens begäran om inhibition ska avslås.

Kommunen begär anstånd till den 18 februari 2021 med att utveckla grunderna ytterligare.

Grunder

Enligt KL 13 kap 14 § får ett beslut som kan överklagas genom laglighetsprövning verkställas innan det fått laga kraft om inte särskilda skäl talar mot det. Vid bedömningen ska särskild hänsyn tas till om verkställigheten av beslutet kommer att kunna rättas.

I 4 kapitlet i kommunallagen finns bestämmelserna om kommunalt partistöd. I kapitlets 29 § anges att kommuner får ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin (partistöd). Partistöd får ges till de politiska partier som är representerade i fullmäktige och som är juridiska personer. Partistödet riktar sig inte till de enskilda ledamöterna, utan till det parti de blivit invalda för.

Ett parti är representerat om det har fått mandat i fullmäktige för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen. För att ha rätt till stöd måste alltså ett parti ha fått mandat och tagit plats i fullmäktige. Om ett parti splittras eller

nybildas under mandatperioden kan inte det nybildade partiet göra anspråk på partistöd. Det är det parti som varit representerat vid valet som är berättigat till bidrag. För att någon som fått en plats i ett val till fullmäktige ska anses ha fått den platsen för ett visst partis räkning gäller 2 kap 9 § vallagen.

Kommunfullmäktige i Linköping har i enlighet med bestämmelserna i kommunallagen samt därtill hörande rättspraxis beslutat om partistöds omfattning och formerna för det i Regler för kommunalt partistöd i Linköpings kommun (KS 2015-559). Av reglerna framgår att vid fördelning av partistöd beaktas endast mandat för vilken en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen. Om ett partis representation minskar reduceras den mandatbundna delen av partistödet i motsvarande grad.

Utveckling av grunderna

Klaganden, tillika tre förtroendevalda i kommunfullmäktige i Linköpings kommun (två ledamöter och en ersättare), är inte medlemmar i och företräder enligt egen uppgift inte längre det parti (Liberalerna) för vilka de har mandat i fullmäktige. De har istället valt att bilda ett nytt parti, Linköpingslistan (LL).

Partistöd utbetalas till alla partier som fått mandat och som tagit plats i fullmäktige. Stödet betalas ut under de år partiet är representerat i fullmäktige och som längst under ett år efter det att representationen upphört. De tre har efter kommunalvalet 2018 erhållit sin plats i fullmäktige på mandat för Liberalerna. Mandat i fullmäktige tilldelas enligt vallagen.

Om en fullmäktigeledamot byter parti eller lämnar sitt parti men fortsätter sitta kvar i fullmäktige under mandatperioden påverkas inte partistödet. Om denne ledamot eller ersättare avgår kommer Länsstyrelsen att utse ny ledamot eller ersättare utifrån resultat i det förra valet. Det innebär att om någon av de berörda personerna avgår så kommer de att ersättas av en person som blivit invald för Liberalernas räkning i valet 2018. En stol är ”tom” först om länsstyrelsen inte har något namn att tillgå efter en avsägelse från en ledamot i fullmäktige.

Kommunen anser därmed att beslutet om partistöd 2021 ska stå fast. Beslutet har kommit till på lagligt sätt, rör något som är en angelägenhet för kommunen, har fattats av rätt organ och strider inte heller på annat sätt mot lag eller annan författning.

Inhibitionsfrågan

Kommunen anser att klagandens inhibitionsyrkande ska avslås. Huvudregeln är enligt KL 13 kap 14 § att ett beslut som kan överklagas genom laglighetsprövning får verkställas genast och att kommunen inte behöver avvakta att beslutet vinner laga kraft. Huvudregeln om rätt till omedelbar verkställighet ska dock inte tillämpas om särskilda skäl talar mot det. Vid

bedömningen ska särskild hänsyn tas till om verkställigheten av beslutet kommer att kunna rättas.

Det aktuella inhibitionsyrkandet avser enbart den del av beslutet som gäller utbetalning avseende två mandat för Liberalerna. Kommunen bedömer att beslutet inte är rättsligt tveksamt utan att det tvärtom istället framstår som klart lagenligt av ovan angivna skäl. Därutöver finns möjlighet för kommunen att rätta verkställigheten om förvaltningsrätten mot förmodan skulle upphäva beslutet i den del som avser två mandat för Liberalerna. I sammanhanget kan nämnas att det varken nu eller vid tidpunkten för beslutet fanns någon ansökan från annat parti avseende det partistöd som klaganden önskar inhibera. Därutöver kan noteras att inga ledamöter har reserverat sig mot beslutet i fullmäktige.

Sammanfattningsvis anser kommunen därmed att det saknas skäl att inhibera beslutet i någon del.

För Linköpings kommun

Niklas Borg
Kommunstyrelsens ordförande